

<https://www.nrc.nl/nieuws/2022/06/08/studenten-met-autisme-zijn-de-kanaries-in-de-kolenmijn-a4132802>

Promovendus Theo Bakker: „Ik dacht van tevoren dat de uitval onder studenten met autisme hoger zou zijn. Dat bleek tot mijn verrassing niet het geval.”

Interview

‘Studenten met autisme zijn de kanaries in de kolenmijn’

Theo Bakker Studenten met autisme doen het net zo goed op de universiteit als hun studiegenoten, concludeert promovendus Theo Bakker. „Voor studenten met autisme is de studie bijna heilig: een ticket naar een volwaardig leven.”

Patricia Veldhuis

8 juni 2022 om 15:42

Leestijd 3 minuten

Hoopvol, noemt Theo Bakker de uitkomsten van het [onderzoek naar studiesucces van studenten](#) met autisme, waarop hij deze woensdag aan de Vrije Universiteit in Amsterdam promoveert. Klinisch ontwikkelingspsycholoog Bakker werkt als directeur bij de dienst Onderwijs Kennis en Communicatie aan De Haagse Hogeschool.

In een meerjarig vergelijkend onderzoek tussen verschillende groepen bachelorstudenten vond hij geen verschil in studiesucces tussen studenten met en zonder autisme. Studenten met autisme haalden gemiddeld dezelfde cijfers, vielen even vaak uit en haalden net zo vaak een diploma.

Had u dit verwacht?

„Niet helemaal. Ik wist van tevoren dat veel problemen die studenten met autisme ervaren ook andere studenten treffen. De overgang van middelbare school naar universiteit bijvoorbeeld, die vindt vrijwel iedereen pittig. Het is een ingewikkelde periode waarin je nieuwe vrienden moet maken en zelfstandig moet worden. Bijna een derde valt in het eerste jaar uit. Maar ik dacht van tevoren dat de uitval onder studenten met autisme hoger zou zijn. Dat bleek tot mijn verrassing niet het geval.”

Hoe verklaart u dat?

„Studenten met autisme zijn vaak ouder dan andere studenten, gemiddeld ongeveer een jaar. Ze hebben op de middelbare school vaker vertraging opgelopen. Het zijn echte doorzetters met een enorme drive. En ze zijn, dankzij hun autisme, vaak uitstekend op hun plek op de universiteit. Mensen met autisme hebben vaak één *special interest*. Voor hen kan de universiteit een heel fijne plek zijn: daar kunnen ze zich helemaal storten op het onderwerp waar ze bovenmatig in geïnteresseerd zijn.

„Wat ook meespeelt, is dat de studenten die ik volgde bij hun inschrijving aan de universiteit al zeiden dat ze autisme hebben. Ze vroegen om extra hulp en begeleiding. Verder bleken ze even slim te zijn als andere studenten: hun cijfers op de middelbare school waren even goed.”

Zijn studenten met autisme niet juist slimmer dan de rest?

„Dat is onzin. Er zijn veel films waarin dat aspect van autisme enorm wordt uitgelicht: de hyperintelligente savant die razendsnel ingewikkelde rekensommen maakt. Maar dat zijn er wereldwijd niet zoveel. Je ziet wel dat af en toe sprake is van misdiagnoses: hoogbegaafdheid lijkt soms een beetje op autisme en omgekeerd.”

Er zijn steeds meer studenten met autisme, concludeert u. Hoe komt dat?

„Het stigma op autisme is minder geworden. Meer mensen durven ervoor uit te komen. De diagnose wordt vaker gesteld, bij vrouwen en met name bij mensen met een gemiddelde of bovengemiddelde intelligentie. Er is, kortom, meer zicht op deze groep.”

U volgde gedurende zes jaar een groep van 101 VU-studenten met autisme, dat zijn er minder dan je statistisch gezien zou verwachten.

„Mijn groep vormde 0,5 procent van de totale studentenpopulatie, terwijl de recentste studies laten zien dat rond de 1 procent van de studenten autisme heeft. Dit kan betekenen dat ik een groep heb gemist die geen hulp nodig had. Of, en dat is even waarschijnlijk, dat er studenten waren die nog niet van zichzelf wisten dat ze autisme hebben of geen diagnose wilden. Punt is: we weten het niet.”

U spreekt over een ‘enorme drive’ bij studenten met autisme. Waar komt die vandaan?

„Als je aan het begin van hun studie vraagt wat ze van plan zijn, komen studenten zonder autisme met een enorme waslijst: bij een vereniging, uitgaan, sporten, bijbaantjes. Studenten met autisme willen alleen studeren. De studie is bijna heilig: een ticket naar een volwaardig leven.”

Is dat terecht?

„Daar doe ik graag vervolgonderzoek naar. Een diploma is een sleutel tot werk en inkomen. Slechts een derde van de mensen met autisme heeft betaald werk. Dan heb je het over álle mensen met autisme; een heel gevarieerde groep: er zijn mensen waarbij autisme echt een handicap is en mensen die prima functioneren. We weten uit internationaal onderzoek dat mensen met autisme veel vaker een betaalde baan hebben als ze een academische studie hebben afgerond.”

Studenten met autisme slaan vaker tentamens over, valt op in uw onderzoek. Waarom?

„Ik vermoed dat dit een verschil in houding laat zien. Studenten met autisme denken: ik ga dit vak vast niet halen, want ik ken de stof nog niet helemaal. En zij gaan vervolgens ook niet naar het tentamen. Terwijl studenten zonder autisme eerder denken: ik ken het nog niet, maar ik ga gewoon en zie wel. Later in hun studie speelt ook mee dat het vaak veel energie kost om bij te blijven.”

Wat kunnen universiteiten doen om deze groep te helpen?

„Begeleiding is ontzettend belangrijk en stressverminderend. Studenten met autisme hebben bij elke stap van hun studie hulp nodig. Bij hun planning, bijvoorbeeld. Dat kan een studentenpsycholoog doen, of een autisme-begeleider. Vaak zijn het de ouders: studenten met autisme wonen waarschijnlijk langer thuis.”

U stelt: ‘Wat goed is voor het succes van studenten met autisme is goed voor gewone studenten’.

„Studenten met autisme zijn de kanaries in de kolenmijn. Zij merken vaak als eerste inconsequenties in het onderwijs op. Dat helpt andere studenten ook. Beide groepen profiteren van duidelijkere instructies en betere begeleiding.”

cv Theo Bakker

Theo Bakker promoveert woensdag op zijn onderzoek naar het studiesucces van studenten met autisme. Klinisch ontwikkelingspsycholoog Bakker is directeur bij de dienst Onderwijs Kennis en Communicatie aan De Haagse Hogeschool en werkte daarvoor als onderzoeker en teamleider van VU Analytics aan de Vrije Universiteit.